

κι εγώ κάποτε τη ζωή μου. Γελάς, κοροϊδεύεις; Έτσι γελούσε και η μάνα σου, όταν μας παράτησε. Τριών μηνών ήσουν κι έκλαιγες ασταμάτητα στην αγκαλιά μου. Μπορούσε να το φανταστεί; Έπρεπε να αποτύχει στις εξετάσεις για να μάθει ότι η μάνα του δεν είχε πεθάνει. Την επομένη των αποτελεσμάτων, εκείνο το καλοκαίρι που παίχτηκε η ζωή του κορόνα γράμματα. Του 'χε ορμήσει ο πατέρας του και τον έδερνε κι είχε κάτσει σαν την κότα και τις έτρωγε. Να φάω κι άλλες, κι άλλες, έλεγε μέσα του, εφόσον γλίτωσα και δεν με παλούκωσαν στην Καλαμαριά, να με δείρει και να με σαπίσει στο ξύλο, καλό θα μου κάνει. Αλλά τον είχαν πιάσει γέλια νευρικά, τρέχαν αίματα απ' τη μύτη του, κι αυτός γελούσε. Σταμάτα να γελάς, του 'πε ξεψυχισμένος ο πατέρας του κι άρχισε να κλαίει γοερά, τι μου 'κανες, μουρμούριζε μες στ' αναφιλητά του, φασίστα μ' έκανες, να δέρνω εγώ εσένα, που είσαι η ζωή μου, που είσαι ό,τι έχω, το άπαν. Σηκώθηκε ο Ιάκωβος, πήγε στο μπάνιο, είδε τα μούτρα του και χάρηκε. Αυτό θα πει ξύλο, κι όχι τα μακιγιαρισμένα του Χόλιγουντ! Τον ακολούθησε ο πατέρας του και τον έβαλε να καθίσει στο καπάκι της λεκάνης. Είχαν και κόκκινο και οινόπνευμα και σουλφαμίδα. Κι άρχισε να τον καθαρίζει απ' τα αίματα. Έσκυψε και φυσούσε κοντά στο πρόσωπό του για να μην τον τσούξει το οινόπνευμα και τότε ο Ιάκωβος ήθελε να κλάψει, αλλά ο πόνος δεν τον άφηγε, πατέρα σ' τ' ορκίζομαι, θα διορθωθώ, θα διαβάσω, θα μπω στο πανεπιστήμιο. Θα γίνει ευνούχος για να περπατήσει το σύστημα, κι έφτυσε αίμα. Και κατάπινε το σάλιο του, αίμα.

Και γιατί να μην αρχίσει να γράφει όσα φαντάζεται, μισά φέματα, μισά αλήθειες; Να θεωρήσει ότι είναι πραγματικά κρατούμενος στην Κασσαβέτεια. Εκεί γνωρίζει κάποια. Ταινίες και ταινίες με θέμα παρόμοιο. Είναι μια δημοσιογράφος νοστιμούλα και ανήσυχη, θέλει όλο να κάνει το καλό, να ερευνάει στα σκοτεινά, να αποκαλύπτει τις αδικίες.

Και τη λένε Ντολόρες. Το όνομα! Ντολόρες, ψυχή μου, Ντολόρες η βάρκα μου στ' ανοιχτά. Κι έχει πάει η Ντολόρες να ερευνησει τις συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων. Ακόμη και ειδύλλιο ανάμεσα σ' αυτόν και στην Ντολόρες θα μπορούσε να υπάρξει. Γίνονται αυτά. Ακόμη και μελλοθάνατος να τ'ανε, θα 'χε και πάλι το κουράγιο να ερωτευτεί, έτσι μόνο προχωράει ο άνθρωπος, με τον έρωτα. Προχωράει με τον έρωτα και με την καύλα του ακόμη και στην κόλαση. Και κάθεται ο Τζακ να της γράψει. Θέλει να της τα πει όλα, να της εξηγηθεί. Σπίθες οι ρόδες του τρένου στις ράγες, σπίθες και στο μυαλό σου, μαλάκα.

Με ρώτησες για τη μύτη μου. Δεν ξέρω αν είχε συμπάθεια ή λύπη το βλέμμα σου, μπορεί να 'χε και κοροϊδία. Εντάξει. Μου τη σπάσανε. Θέλει δρόμο ο άνθρωπος για να φτάσει. Κι εγώ περπάτησα πολύ. Ήταν μια εποχή που μόνο στο χρήμα είχα τον νου μου. Σαν όλους. Κι ήθελα πολύ το χρήμα. Αραχτός και να κερδίζω. Το λένε: το χρήμα γεννάει το χρήμα. Μαθητής στην τρίτη λυκείου, αλλά μόνο στα δεκαχίλιαρα και στον τζόγο η σκέψη μου. Και στις ταινίες. Εκείνο τον Ιούνιο περιμένα τ' αποτελέσματα χωρίς αγωνία. Ήξερα ότι δεν είχα πάει καλά, αλλά δεν μ' ένοιαζε. Το μόνο που ήθελα ήταν να φύγω για διακοπές. Σε μια αμμουδιά να κοιτάζω ξυπόλυτες γκόμενες. Περπατούσα με τις ώρες στην παραλιακή, απ' την Αριστοτέλους ως τον Λευκό Πύργο, πάνω κάτω, κάτω απ' τον ήλιο. Έπαιρνα παγωτό ξυλάκι σοκολάτα, το δάγκωνα και πάγωνε το στόμα μου. Έπειτα μ' έπιανε δίψα και βουητό στο κεφάλι. Καταλάβαινα ότι κάτι γίνεται μέσα μου. Ήταν φορές που ήμουν σίγουρος ότι θα κερδίσω μισό δισεκατομμύριο στο λόττο. Θα 'στηνα πρότυπη αγελαδοτροφική μονάδα, θα 'χα άλογα, θα 'σπερνα μπαμπάκι και καπνά, θα 'μουν ο μεγάλος τσιφλικάς. Ή θα μπορούσα ν' αγοράσω μια παραλία και να στήσω μεγάλο ξενοδοχειακό συγκρότημα, σαν το συγκρότημα στη Χαλκιδική, και να φιλοξενώ τον

πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον πρωθυπουργό. Οι άλλοι θα περίμεναν να διαβάσουν τα νέα απ' τις εφημερίδες ή να τ' ακούσουν απ' τα κανάλια, εγώ όμως θα τα 'ξερα από πριν τα νέα, απ' τους υπουργούς που θα 'ταν φίλοι μου. Και θα 'χα τις καλύτερες γκόμενες, τα πρώτα μοντέλα. Αν κέρδιζα το μισό δισεκατομμύριο, θα μπορούσα να γίνω κάποιος, να ξαπλώρω στο «Μακεδονία Παλάς» και να κοιτάζω αφ' υψηλού τ' ανθρωπάκια. Ούτε τριάρι όμως δεν έπιασα ποτέ. Και δεν ήθελα να το παραδεχτώ πως άλλοι γεννιούνται για τα πλούτη και άλλοι για τα μαρουλόφυλλα. Μου 'λεγε ο πατέρας να προσέξω να μη χάσω τη χρονιά. Του απαντούσα να μην ανησυχεί, όλα θα γίνουν όπως πρέπει.

Αλλά καλύτερα να σου τα πω απ' την αρχή. Ήταν του αγίου Δημητρίου που γνώρισα τη Μάρη. Από του αγίου Δημητρίου ως τον Απρίλιο, μια βδομάδα πριν από το Άγιον Πάσχα, πίσω από τη Ροτόντα και τις δυο φορές. Την είχα γνωρίσει μεσημεράκι δίπλα σ' έναν ξεχειλισμένο σκουπιδοτενεκέ, κοντά στο περίπτερο. Ως τότε ήμουν πολύ διστακτικός. Μου φαινόταν απίστευτο ότι μπορεί να πιάσω κουβέντα σε μια άγνωστη κι αυτή να μου μιλήσει σαν να με ξέρει και μετά να βρεθώ να πίνω μαζί της καφέ. Έτσι είχε γίνει. Κοιταχτήκαμε κι αυτό ήταν. Πήγαμε για καφέ και είπαμε όλα τα σχετικά. Μάρη αυτή, Ιάκωβος εγώ, από τη Λάρισα αυτή, από τη Φλώρινα εγώ. Ο πατέρας της κτηματίας, ο δικός μου καθηγητής μαθηματικός. Εκείνη στη Νομική, εγώ ηλεκτρονικός στα ΚΑΤΕΕ. Αυτό ήταν ψευτιά. Κι έπειτα μου την έφερε. Δεν ταιριάζουμε, λέει. Ωραία περάσαμε, αλλά δεν ταιριάζουμε για παραπέρα. Έχουμε άλλα ενδιαφέροντα. Η πουτάνα, σκέφτηκα. Έξι μήνες μ' είχε να ψωλοχύνω στα μεριά της με προφυλακτικό. Της έλεγα πάμε για εξετάσεις, αν θέλεις, να σου φέρω όσα χαρτιά θέλεις, είμαι καθαρός. Αυτή να επιμένει. Ακόμη και τα χαρτιά μπορεί να κάνουνε λάθος. Καλύτερα να έχουμε ήσυχο το κεφάλι μας. Θα το κάνει,

σαν
την νία

λέει, ολοκληρωμένα με τον άντρα που θα παντρευτεί. Και στις 14 του Απρίλη, μια γαμημένη Παρασκευή, έβγαλε το συμπέρασμα ότι δεν ταιριάζουμε. Όπως νομίζεις, της είπα και την άφησα.

Από τότε κάτι άλλαξε μέσα μου. Ούτε έκλαιφα ούτε τίποτα. Μόνο κάτι άλλαξε. Δεν ήμουν πια ο Ιάκωβος, γαμώ τ' όνομα, που θα 'δινε πανελλήνιες. Πήρα το λεωφορείο κι έφυγα. Όταν μ' είδε η γιαγιά μου έκανε τον σταυρό της. Κάθισα δυο μέρες μαζί της. Το βράδυ στην πλατεία με τους παλιούς. Ο ένας το κοντό του, ο άλλος το μακρύ του. Τα 'βαλα κάτω, θυμάμαι. Στην αρχή δεν το 'χα ξεκαθαρίσει. Πήρα κρυφά το μαραφέτι του μακαρίτη τον παππού μου, την αποχαιρέτησα κι έφυγα. Πάλι στη Θεσσαλονίκη. Με το που έφτασα ήμουν αποφασισμένος. Το ίδιο βράδυ χτύπησα ένα ξενοδοχείο στην Καλαμαριά. Σαν να 'χα πιει. Περίμενα για λίγο στα σκοτεινά, φόρεσα στο κεφάλι μια κάλτσα και μπήκα σίφουνας. Ο υπάλληλος στη ρεσεψιόν με κοίταζε μισοκυσταγμένος. Άνοιξε το συρτάρι, μου 'δωσε όσα λεφτά είχε μέσα. Ακίνητος, γιατί σ' έριξα. Πήρα τα λεφτά και χάθηκα στο σκοτάδι. Όταν έφτασα στο δωμάτιό μου τα μέτρησα. Διακόσιες χιλιάδες, σ' ένα τέταρτο της ώρας. Καλά, βάλει και τις διαδρομές, πες και το μισάωρο που περίμενα στα σκοτεινά. Έμεινα όλη νύχτα άγρυπνος να σκέφτομαι. Όλα είναι μια απόφαση. Ξαναθυμόμουνα λεπτό προς λεπτό τις κινήσεις μου, σαν να 'βλεπα κινηματογράφο. Θα μου άρεσε να ήμουν σε ταινία να παίζω. Προς τα ξημερώματα με πήρε ο ύπνος. Ξύπνησα και δεν θυμόμουνα τίποτα. Είδα τα πεντοχίλιαρα δίπλα μου και τα θυμήθηκα όλα. Αν ο υπάλληλος είχε κρυμμένο όπλο στο συρτάρι, θα την είχα βάψει. Ντύθηκα και βγήκα για καφέ. Και τι είναι διακόσιες χιλιάδες; Αν μ' έπιαναν, θα μ' έκλειναν μέσα. Όταν παίζεις τη ζωή σου κορόνα γράμματα, πρέπει και οι απαιτήσεις σου να είναι άλλες. Κάτι ξέρουν αυτοί που χτυπάνε Τράπεζες. Το 'χουν μελετήσει. Κιν-

δυνεύεις που κινδυνεύεις, ν' αξίζει τουλάχιστον και τον κόπο. Κάθισα στην πλατεία Ναυαρίνου και σκεφτόμουνα.

Τίποτ' άλλο δεν μ' ένοιαζε παρά να τελειοποιηθώ στην κλεψιά. Αλλά εκείνη την εποχή δεν το 'βλεπα ακόμη σαν επάγγελμα, περισσότερο σαν παιχνίδι. Να τελειοποιηθώ στο σκάκι, να βάλω κάτω το μυαλό μου και να σκεφτώ, πώς κερδίζεις μια παρτίδα, μια μάχη, τη μάχη της ζωής. Δεν ήθελα να γίνω σαν τον πατέρα μου. Τόσα χρόνια δουλειάς για να χτίσει ένα διώροφο στη Φλώρινα και να αποταμιεύσει κάτι λίγα για τα γεράματα. Μπορεί παλιότερα το διώροφο και η αποταμίευση να 'ταν αρκετά. Σήμερα δεν είναι. Σήμερα ο άνθρωπος θέλει πιο πολλά. Παλιότερα του 'φτανε να πάει πέντε έξι φορές τον χρόνο στην ταβέρνα, σήμερα θέλει την ταβέρνα κάθε βράδυ. Θέλει την άνεσή του. Γι' αυτό έπρεπε να τελειοποιήσω την τεχνική μου. Μόνος μου. Ούτε συντροφια ούτε συνεταιριάκια, είδες τι έπαθε ο Καρλίτο, για την ταινία λέω με τον Αλ Πατσίνο, τον Θεό μου, του μοιάζω και λιγάκι. Έπρεπε μόνος μου να βρω τον τρόπο. Έπινα τον καφέ μου και σκεφτόμουν ότι όλη η ανθρωπότητα έχει επιδοθεί στην κλεψιά. Άλλοι κλέβουν έτσι και άλλοι αλλιώς. Άλλοι τα παίρνουνε σύμφωνα με τον νόμο, άλλοι παράνομα. Ακόμη και ο πατέρας μου, αν μπορούσε, θα τα 'παιρνε, αλλά δεν έχει τα κότσια. Άλλοι ανοίγουνε φροντιστήρια και τα κονομάνε, ο πατέρας μου στη ζούλα ιδιαίτερα. Ένας κλανιάρης, με το παραμικρό κάνει πίσω. Σε αντίθεση με τον αδελφό του που έχει πιάσει την καλή στη Φλώρινα, μέγας παράγων. Κι έτσι γίναμε οι φτωχοί συγγενείς. Αλλά με το κούτελο καθαρό, κούνια που σε κούναγε! Σημασία έχει να το λέει η καρδιά σου, να τολμάς. Η ζωή είναι μάχη. Έβλεπα τους ρεμπεςκέδες και αηδίαζα. Με άπλυτα και με τατουάζ, λετσαρίεςάλουστες. Εμένα από μικρός μου άρεσε το κυριλέ. Να είμαι κύριος, ντυμένος ωραία, πλυμένος, καλοχτενισμένος. Μεγάλη αδυναμία είχα από πάντα στο μαλλί μου. Διότι απ' το